

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 154/2016
09.03.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић, Марине Говедарица, Љубице Милутиновић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Драган Симоновић, адвокат из ..., против Републике Србије - Министарство одбране – Војна пошта, коју заступа Дирекција за имовинско правне послове, Одсек у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2045/15 од 09.09.2015. године, у седници већа одржаној дана 09.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца у делу који се односи на накнаду нематеријалне штете због умањене опште животне активности.

ДЕЛИМИЧНО СЕ преиначују пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2045/15 од 09.09.2015. године и пресуда Основног суда у Нишу П 1458/14 од 14.05.2015. године у ставу другом изреке и обавезује тужена Република Србија – МО Војна пошта, да на име накнаде нематеријалне штете због умањене опште животне активности исплати тужиоцу АА из ... износ од још 278.598,00 динара са законском затезном каматом на наведени износ од 14.05.2015. године па до исплате у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

У преосталом делу одбацује се као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2045/15 од 09.09.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1458/14 од 14.05.2015. године делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете: на име претрпљених физичких болова износ од 200.000,00, претрпљеног страха 180.000,00 динара и на име душевених болова због умањења општеживотних активности износ од 371.402,00 динара, све са законском затезном каматом од 14.05.2015. године па до исплате. Истом пресудом одбијен је као неоснован тужбени захтев за тражене веће износе и то за претрпљене физичке болове до износа од 450.000,00 динара, за претрпљени страх

до износа од 300.000,00 динара и на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности до износа од 650.000,00 динара са каматом. Обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 110.614,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2045/15 од 09.09.2015.године одбијена је жалба тужиоца и потврђена наведена пресуда основног суда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавио посебну ревизију тужилац због погрешне примене материјалног права ради разматрања правних питања од општих интереса и уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11...55/14) и налази да је ревизија делимично дозвољена у односу на одлуку о накнади штете за умањену опште животну активност, јер постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса и уједначи судска пракса у погледу врсте накнада које се урачунавају у износ нематеријалне штете и висине накнаде по овом основу. У преосталом делу нису испуњени законски услови за примену правила о изузетној дозвољености ревизије, нити је у преосталом делу ревизија дозвољена као редовна, на основу члана 403. став 3. Закона о парничном поступку јер се ради о потраживању испод прописаног цензуса за ревизију од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Оцењујући правилност и законитост побијане одлуке у делу за који је ревизија оцењена дозвољеном, на основу члана 408. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд налази да је ревизија основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац, рођен ... године се повредио дана 04.07.2013. године приликом обављања војне службе, извођењем падобранског скока у фази приземљења услед удара у бетонску писту. Приликом отварања падобрана тужилац је установио да му је лева команда блокирана, услед чега је управљао десном исправном командом и задњим левим слободним крајем падобрана и приликом приземљења ноге су му проклизале и ударио је у писту. Тужилац је задобио тешке телесне повреде: компресивни прелом тела четвртог слабинског пршљена кичменог стуба и прелом тртичне кости. Услед повређивања тужилац је трпео страх и физичке болове а животна активност му је трајно умањена у средњем степену, са 40% уз трајне последице: смањену и отежану покретљивост, болност у слабинском делу кичме и ногама и отежано и ограничено стајање, ходање и др.

Првостепеном пресудом делимично је усвојен тужбени захтев применом члана 164. Закона о раду и члана 154, 173, 174 и 200. Закона о облигационим односима. Код одмеравања висине накнаде штете за умањену животну активност оцењено је да тужиоцу према околностима случаја припада накнада од 500.000,00

динара с тим што је овај износ приликом пресуђења умањен за износ од 128.598,00 динара, који је тужилац примио на име једнократне новчане помоћи и досуђен му је износ од 371.402,00 динара, а тужбени захтев одбијен до укупно траженог износа од 650.000,00 динара по овом основу.

Побијаном другостепеном пресудом одбијена је жалба тужиоца уз оцену о правилној примени материјалног права и правилном одмеравању висине накнаде сходно члану 200. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда на правилно утврђено чињенично стање нижестепени судови су погрешно применили материјално право одмеравањем висине накнаде тужиоцу за умањену животну активност, делимичним одбијањем тужбеног захтева по овом основу.

Умањење животне активности, као посебни основ за накнаду штете због душевних болова, обухвата сва ограничења у животним активностима оштећеног које је остваривао или би их по редовном току ствари у будућности остваривао. Под ограничењем се подразумева и вршење активности уз повећане напоре или под посебним условима. Овај вид штете је по правилу трајног карактера, а накнада се најчешће досуђује у једнократном новчаном износу. Циљ накнаде је сатисфакција и успостављање нарушене психичке равнотеже оштећеног. Према члану 200. Закона о облигационим односима суд ће због умањења животне активности досудити правичну новчану накнаду ако нађе да околности случаја то оправдавају независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству. Приликом одлучивања о висини накнаде суд је у обавези да води рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

У овом случају нижестепени судови су правилно утврдили право тужиоца на накнаду нематеријалне штете због умањења животне активности али су приликом одмеравања висине правичне накнаде по овом основу неосновано умањили износ накнаде за износ једнократне новчане помоћи, која је тужиоцу исплаћена на основу решења Војне поште број ... УП – 1.бр... од 30.10.2013. године. Истовремено тужиоцу је досуђена нижа накнада од припадајуће, правичне накнаде по овом основу.

Једнократна новчана помоћ признаје се према члану 2, 5 и 6. Уредбе о остваривању права на једнократну новчану помоћ, оспособљавању брачног друга и о накнади за школовање деце војног лица („Службени лист СРЈ“ 69/99, „Службени лист СЦГ“ бр.4/2005 „Службени гласник РС“ бр. 14/2011) поред осталог и војним лицима која за време службе или у вези са службом у Војсци Србије задобију повреду, а висина помоћи се одмерава у зависности од степена телесног оштећења организма и прописаном коефицијенту, а према просечној нето заради запослених у Републици Србији.

По оцени Врховног касационог суда наведени новчани износ, исплаћен тужиоцу по решењу старешине јединице, по посебном пропису, представља облик специфичног социјалног и материјалног давања запосленом ради регулисања првих штетних последица повређивања и обзиром да је дефинисан као помоћ запосленом не урачунава се математички нити уопште узима у обзир (као лична

инвалидна) приликом одмеравања накнаде нематеријалне штете за умањену животну активност, чији је циљ првенствено сатисфакција оштећеног за претрпљене душевне патње. Стога су нижестепене пресуде због погрешне примене материјалног права у одбијајућем делу накнаде нематеријалне штете по овом основу преиначене и тужиоцу досуђен тражени износ у потпуности од још 278.598,00 динара (којим је обухваћен и износ неоснованог умањења од 128.598,00 динара) налазећи да укупно досуђени износ од 650.000,00 динара са каматом представља правичну накнаду одмерену према критеријумима из члана 200. Закона о облигационим односима, обзиром на тежину задобијених повреда тужиоца, тежину заосталих трајних последица, старосну доб тужиоца и друге утврђене околности конкретног случаја.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде у ставу првом и другом применом члана 404. и 416. став 1. Закона о парничном поступку и ставу 3. изреке на основу члана 413. истог закона.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић